

ПЕРШИМ ДЖЕРЕЛОМ є виробництво.

Через цю формулу легко знайти і відповідь на другу частину значення.

Славутич має виробництво конкурентно-спроможного товару - електроенергії. Тому є кошти для створення та розвитку матеріальної бази соціальної інфраструктури. Задоволено найголовніше право людини - працювати.

Реалізується можливість заробляти і на цій основі будувати своє щастя й інтерес кожного.

А інтерес пробуджує чи не найголовніше - ініціативу і творчість.

Далі розглянемо складові моделі соціального міста.

Відповідальність за виконання Конституції, реалізацію її положень повинна взяти на себе безумовно влада. В тому числі, на рівні своєї компетенції, місцева влада. Цю відповідальність потрібно усвідомити. Усвідомити те, що всі ми - представники влади - повинні служити людям і тільки людям, громадянам свого міста, і джерелом демократично побудованої влади є саме вони.

Права людини первісні по відношенню до норм суспільства; останні мають цінність тільки тоді, коли відповідають першим.

Головною метою держави повинно стати створення самоорганізуючих систем для того, щоб самі зосередитись на найважливіших функціях, без яких практично неможливо (зовнішня політика, оборона, соціальна система, освіта тощо).

Єдиним гарантом людського права та людської гідності є демократія.

А корінь демократії - це не що інше, як організація місцевих рядових громадян, самоврядування.

Скажіть, яка людина більше подумав про місто, село, селище, ніж житель цього населеного пункту?

РОЗВИТОК САМОВРЯДУВАННЯ

Досвід розвитку місцевої демократії почався з 1990 року з появою закону про місцеве самоврядування. В Славутичі було створено 70 виборчих округів.

Це було забагато. Але, все ж таки, незважаючи на величезну політизацію суспільства в той час, завдяки ставленню до депутатів, як до повноправних представників славутичан, будуючи роботу на високому організаційному рівні, було досягнуто багатьох результатів співпраці.

Виконком, його голова (автор) має високий рейтинг і вперше, можливо, в історії самоврядування, за рішенням міської Ради має вищу заробітну плату в порівнянні з іншими.

Все робилось для того, щоб рішення приймалося тільки 2/3 голосів.

Це важливо. Тільки за такої умови можна бути впевненим, що рішення об'єктивне і може бути реалізоване.

Така модель організації спільної діяльності представницького органу влади та виконавчої структури і є основою демократії, який би рівень влади не був (сільська, обласна, Верховна Рада).

Характеристикою результативності роботи є показники виборів 1994 року. Без проведення виборчої кампанії голові вдалося отримати 75,6% голосів.

У 1994 році в м. Славутичі було вже 20 виборчих округів. Завдяки зростанню виборчого рівня громадян створений (ними) конструктивний, різнобічний, високоорганізований депутатський корпус. В Славутичі продовжує розвиватися місцева демократія і тільки це є гарантом, що Славутич вирішить свої проблеми і гідно вийде із тяжкого становища з урахуванням дострокового виводу блоків ЧАЕС із експлуатації.

Міська Рада виступила одним із засновників Української екологічної академії України, з якою протягом 5 років іде співпраця в галузі екологічного оздоровлення регіонів радіоактивного забруднення та держави в цілому.

У листопаді 1996 року в місті було організовано та проведено спільне засідання міської Ради з постійними комісіями Верховної Ради України з чорнобильських проблем та ядерного регулювання представниками держкоматома України та Міністерства України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи.

ДЛЯ ІНФОРМАЦІЇ: Постійно розповідає про життєдіяльність міста газета

Славутичу - місту чорнобильських енергетиків - 10 років від дня заснування. За цей період атомоград за своєю суттю і розвинутістю реалізував модель міста соціального, сфери, що визначає обличчя держави, її місце у світовій спільноті.

Соціальне місто - це місто, в якому найбільш можливо забезпечені соціальні права усім громадянам, найбільш повно створені умови для задоволення їх потреб, місто, в якому кожен має рівні умови реалізації своїх можливостей як особистість.

Ці складові і є умовою для благополуччя в цілому. Що ж є джерелом створення соціального міста, чому Славутич, мабуть єдиний в Україні, найближче знаходиться саме до такого визначення?

Історичний момент. Вручається символічний ключ від Славутича.

"Вісник Чорнобиля", яка наближається до свого 10-річчя.

У 1989 році за активної участі автора на ЧАЕС було створено місцеве телебачення.

У 1995 році вийшла перша газета на приватній основі та з допомогою Ради - "Вогні Славутича". В 1996 році з'явилася молодіжна газета "Наш вісник". Постійно працює радіогазета Чорнобильської АЕС.

СПІВПРАЦЯ З ГРОМАДСЬКИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ ТА ОБ'ЄДНАННЯМИ

У м. Славутичі існує більше 25 громадських організацій, які представляють інтереси різних категорій мешканців міста:

інвалідів, ветеранів, жінок, молоді, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи, одиноких матерів, тих, хто пропагує здоровий спосіб життя тощо. Усі вони зареєстровані виконкомом міської Ради народних депутатів. Більшість з них активно проводять свою діяльність.

Міська організація ветеранів налічує понад 200 ветеранів Великої Вітчизняної війни. Вона тісно співпрацює з міськвиконкомом щодо соціального захисту ветеранів, патріотичного виховання молоді.

"Асоціація інвалідів" налічує біля 80 членів. Зусиллями асоціації, з допомогою виконкому та управління соціального захисту населення здійснюється соціальна реабілітація інвалідів: залучення до трудової діяльності, патронажне обслуговування, надання матеріальної допомоги.

"Фонд допомоги інвалідам Чорнобиля" об'єднує 150 членів. Фондом при сприянні виконкому організовано підприємницьку діяльність, кошти від якої використовуються для соціального захисту осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Демократична організація "Молодь Чорнобиля" спрямовує свої зусилля на організацію молодіжного життя міста спільно з відділом виконкому в справах молоді.

Для морального стимулювання славутичан у розвитку свого міста введені в життя:

- почесне звання "Почесний громадянин міста";
- відзнака "За особистий внесок в розвиток міста" з матеріальною зацікавленістю;
- подяка голови Ради із пам'ятним годинником з зображенням герба міста.

Практика продемонструвала велику ефективність цих заохочень. Місто має свій герб (Архангел Михайл), свій прапор, розробляється Статут міста.

Це не просто атрибути, це те, на чому будуть виховуватись цілі покоління славутичан.

МІСТО-ЕКОПОЛІС

Суть - знайти найбільш прийнятну, найбільш ефективну модель співіснування людини з природою. Як важливо і для нашого, і для прийдешніх поколінь усвідомити необхідність оздоровлення середовища, в якому ми живемо.

територій в багатьох областях України.

ДЛЯ ІНФОРМАЦІЇ: Місто Славутич нагороджено Золотою медаллю Міжнародного руху "Екофорум за мир". Цей рух входить до складу неурядової Організації Об'єднаних Націй і носить почесне звання ООН "Вісник Миру". Цієї нагородою місто Славутич удостоєне за вирішення питань з екологічної реабілітації території міста та збереження природи.

Місто Славутич має унікальну фізкультурно-оздоровчу та спортивну базу. П'ять типових фізкультурно-оздоровчих комплексів типу "Кисловодськ" загальною площею 4,5 тисячі кв. м.

На річці Дніпрі працює чудовий яхт-клуб, є кінно-спортивна база, стайня на 30 коней, база дельтапланерного спорту.

Закінчується будівництво міського стадіону на 5 тисяч глядачів, є футбольне поле, бігові доріжки з покриттям "Регупол".

Місто Славутич увійшло до руху "Здорові міста Європи".

У 1994 році міру міста було присвоєно Почесний знак Міжнародного Олімпійського комітету "Екологія. Спорт. Олімпізм".

СИСТЕМА СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Соціальний захист, особливо в перехідний період, є одним з найважливіших напрямів діяльності. За великим рахунком - це рівень цивілізованості держави.

Станом на 26. 11. 1996 року на обліку в Славутицькому управлінні соціального захисту населення перебуває 521 інвалід, з них:

- інвалідів з дитинства - 26 чоловік;
- інвалідів I групи загального захворювання - 27 чол.;
- інвалідів II групи загального захворювання - 98 чол.;
- інвалідів, захворювання яких пов'язане з роботами на ЛНА на ЧАЕС - 284 (I група - 6 чоловік, II група - 231 чол., III група - 47 чол.);
- інвалідів Великої Вітчизняної війни - 23 чол.;
- інвалідів Радянської Армії - 9 чол.;
- інвалідів III групи загального захворювання - 54 чол.

У зв'язку з програмою соціального захисту малозабезпечених верств населення було прийнято рішення № 27 від 24. 01. 96 рр. "Про встановлення доплат малозабезпеченим верствам населення".

Згідно з цими рішеннями було виплачено 46392,25 грн. і охоплені різні категорії громадян.

У Славутичі немає територіального центру по обслуговуванню одиноких непрацездатних громадян, але при управлінні соціального захисту населення є соціальний працівник, який обслуговує вдома 9 осіб - інвалідів, учасників Великої Вітчизняної війни, інвалідів I групи, одиноких непрацездатних пенсіонерів.

Інвалідам Великої Вітчизняної війни, які є на обслуговуванні, надаються безкоштовні гарячі обіди.

Для проведення в 1996 році Міжнародного Дня інвалідів була створена координаційна Рада і розроблений план заходів щодо проведення цього дня.

У місті створені: Фонд допомоги дітям-інвалідам "Надія", міська асоціація інвалідів, Фонд допомоги інвалідам Чорнобиля.

З 1990 року відпрацьована, а з 1991 року почала діяти політика створення умов для розвитку підприємницької діяльності на базі різних форм власності. Були створені Програма і навіть Фонд підтримки.

Найважчим було усвідомити необхідність розвитку приватної ініціативи і переконати в цьому громадян м. Славутича.

Ментальність ще довго нам буде заважати прискорювати розвиток.

У 1994 році під час зборів трудового колективу ЧАЕС, де приймався колективний договір, розглядалось питання про висунення кандидатури на посаду голови міської Ради. Мене майбутній депутат запитав: "Чому в місті з'явилися іномарки в якихось бізнесменів...?". Я відповів, що, на жаль, у нас з Вами протилежна мета. У Вас - щоб ніхто не їздив на іномарках і не діяв Вам на нерви. Моя - щоб всі славутичани, чесно працюючи чи то на ЧАЕС, чи то в бізнесі, чи то в організаціях, на підприємствах міста, мали ці іномарки.

Я був дуже щасливий, коли прозвучали в залі оплески. Ми почали змінювати нашу свідомість.

Вірною обраною в умовах монополізму ЧАЕС, особливо в період 1994-95 років, політика влади, спрямована на створення умов для розвитку підприємництва, для появи конкуренції, дали свої результати.

1991 рік. Новобудови Славутича.

Атомники радяться.

Більше 2,5 тисячі громадян Славутича працюють в бізнесі. Створені підприємства транспорту та ін.

ПРОБЛЕМА ЗАЙНЯТОСТІ НАСЕЛЕННЯ МІСТА

Створення комплексної системи вирішення проблем зайнятості, переорієнтації, перекваліфікації людей - важлива складова міста.

Це справа не тільки управління зайнятості, це справа всіх, і перш за все влади, бо саме вона відповідає за реалізацію права кожної людини на працю.

Славутичський міський центр зайнятості розпочав свою діяльність з 1 березня 1996 року. Керуючись Законом України "Про зайнятість населення", котрий в умовах ринкової економіки і рівноправності різних форм власності визначає правові, економічні та організаційні основи зайнятості населення України і його захисту від безробіття, а також соціальної гарантії з боку держави в реалізації громадянами права на працю.

На сьогодні в центрі зайнятості працює 10 співробітників. Всі вони мають вищу освіту, постійно вдосконалюють свій професійний рівень на різноманітних курсах Державної служби зайнятості.

У своїй діяльності Славутичський міський центр зайнятості виходить з того, що людський капітал - це багатство країни, головне джерело і умова економічного розвитку країни та особистого благополуччя громадянина.

За п'ять років діяльності центру, до нього за сприянням у працевлаштуванні звернулись більш як 6000 громадян: у 1991 р. - 427, 1992 - 774, 1993 - 976, 1994 - 1180, 1995 - 1490, у 1996 - 1733.

Направлено на навчання за рахунок служби зайнятості з виплатою стипендії понад 100 чоловік.

Працевлаштований кожен третій мешканець міста, котрий звернувся.

В 1992 році приватному підприємству лазерного приладобудування "АБРИС" було надано кредит на суму 1,4 млрд. крб. на створення 170 нових робочих місць.

Особливу увагу центр зайнятості приділяє працевлаштуванню і навчанню молоді. Для цього кожного року на підприємствах міста бронюються місця для працевлаштування цієї категорії громадян.

Центр зайнятості має 4 персональних комп'ютери, які з'єднані в єдину мережу, що дає можливість отримувати всю інформацію з будь-якого персонального комп'ютера (ПК). Ця мережа з'єднана модемним зв'язком з Київським обласним центром зайнятості.

Славутичська міська Рада приділяє велику увагу розвитку служби зайнятості в місті, про що свідчить впровадження на базі Славутичського центру зайнятості проекту Європейського Економічного співтовариства по економічному розвитку міста.

Експерти TACIS протягом 1996 року здійснювали програму інтенсивної сучасної служби зайнятості в умовах ринкової економіки, а також з урахуванням ситуації, яка складається в місті у зв'язку з виведенням з експлуатації Чорнобильської АЕС. Усі фахівці центру зайнятості пройшли навчання за програмою TACIS.

Спеціалістами міста за допомогою TACIS було розроблено міську програму професійної орієнтації молоді, яка насамперед потерпає від нестабільної ситуації в економіці.

У рамках цього проекту створено учбовий центр по навчанню операторів ПЕОМ. На сьогодні в Славутичі створена служ-

ба зайнятості, яка здатна сприяти економічному і соціальному розвитку регіону Славутича.

Заслугує на увагу і є практичним прикладом економічних перетворень й діяльність автотранспортного підприємства "АТАСС".

У вересні 1996 року підприємство повністю акціонувалось. Власниками акцій стали не лише мешканці міста, члени трудового колективу, але й жителі інших регіонів України.

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СЛАВУТИЧА

Місто Славутич - це моноіндустріальне місто. І воно ще довго залишатиметься таким. І довго основним підприємством міста буде Чорнобильська атомна електростанція. Основною функцією Славутича буде вирішення проблем, пов'язаних з регіоном ЧАЕС.

Розглянемо функції, які повинен виконати в 30-кілометровій зоні Славутич разом з Чорнобильською станцією.

1. Довести до кінця експлуатацію ЧАЕС із гарантуванням високої безпеки. В який термін це відбудеться - не має принципового значення. Термін визначається життям, політикою та інтересами держави.

2. Виведення з експлуатації ЧАЕС. Це станеться обов'язково, рано чи пізно. Це дуже складний процес. Але сьогодні навіть немає проекту виведення.

3. Переробка радіоактивних відходів (РАВ), нагромаджених в результаті роботи ЧАЕС. Програма має бути здійснена на високому науково-технічному і економічному рівні. Та на сьогодні такої програми не існує навіть на теоретичному рівні. Причому вона повинна передбачати такий рівень робіт: переробку і захоронення РАВ. Вирішення цього питання треба взагалі пов'язувати з 30-кілометровою зоною відчуження. Переробка усіх РАВ зони має стати турботою атомної галузі і, мабуть, не слід розподіляти цю проблему між різними відомствами.

4. Виконання цілої низки довготермінових і короткотермінових заходів для виведення об'єкта "Укриття" до стану екологічно безпечного. Це унікальна робота, яка нині, на жаль, навіть не має повного наукового і технічного обґрунтування. Передбачається одержати повну інформацію, визначити шлях, яким треба йти, відпрацювати проект, а потім його реалізувати. Це - дуже тривала і небезпечна робота, пов'язана з великими дозовитратами на кожного працівника, адже відбуватиметься вона в умовах, які відрізняються від природних.

Такі основні функції. Хто їх виконає? Люди. Люди, які сьогодні проживають у Славутичі й які працюють на Чорнобильській атомній станції. Цей ланцюжок проблем настільки міцно зв'язаний, що його важко розірвати.

Для того, щоб мати людей для виконання згаданих функцій, не можна зменшувати рівень соціальної інфраструктури міста Славутича. Навпаки, треба його збільшити, щоб людина мала впевненість у завтрашньому дні для себе і своїх дітей. І обов'язково треба створити всі умови для піднесення рівня життя в Славутичі. Тому всі програми стосовно подальшої долі ЧАЕС і 30-кілометрової зони навколо неї повинні передбачати і розв'язання соціальних проблем Славутича. Зокрема, коли плануються роботи у високих радіаційних полях, то треба передбачати у Славутичі й створення реабілітаційного

центру на базі медико-санітарної частини. І все це обов'язково повинно бути включено до програми міжнародної допомоги.

Чому рік у рік зростає рівень розвитку Славутича? Відповідь дуже проста: тому, що було джерело. Основним джерелом був не державний бюджет, а товарна продукція, конкурентоспроможна товарна продукція - електроенергія. Якщо в майбутньому сподіватися тільки на бюджетне фінансування програм, то й соціальний розвиток матимемо тільки на рівні бюджету, а не на тому рівні, який мав Славутич протягом усіх років. Місто може швидко перетворитись на "спальний" регіон.

А чи повинні діти і молодь Славутича пов'язувати своє майбутнє тільки з ЧАЕС і 30-кілометровою зоною? Ні. Як і не повинні орієнтуватися лише на роботу в зоні ті, хто вже чимало років відпрацювали там, а тепер хотіли б переключити свої зусилля на щось інше. Тому в Славутичі слід створити умови для розвитку різних галузей виробництва. Перш за все, враховуючи специфіку міста, треба розвивати виробництво, пов'язане з атомною енергетикою, технологіями енергозбереження. Перспективним може бути подальший розвиток у місті медицини, враховуючи виробництво медичних препаратів.

Місто Славутич зараз переводиться на класичну схему життя, матиме свою комунальну власність, компенсуючі виробництва.

Славутич - майбутнє України. Якщо урядовці погодяться, Славутич може стати соціальною лабораторією соціального міста, в якій можна буде відпрацювати модель соціальної держави, прагнення до якої зафіксовано в Конституції України. Славутич також може послугувати економічною лабораторією України, досліджуючи питання структуризації виробництва. У маленькому місті можна створити всі умови для розвитку виробництва, як джерела достатку, всього того, про що ми мріємо.

У місті почалась робота по реалізації Програми перспективного розвитку щодо створення компенсуючих виробництв через розвиток бізнесу, умови для появи нових підприємств - малих і середніх.

Розробляється теоретична модель реалізації Програми розвитку.

До організаційної структури реалізації Програми розвитку міста входять:

- місцева громадська організація "Громадська Рада розвитку міста Славутича";
- фонд розвитку бізнесу. В Славутичі ми створимо певну "школу" по розвитку міст, регіонів. Цей досвід може бути, без сумніву, використано в усій Україні.

Керівництво міста готове підтримати будь-яку приватну ініціативу жителів Славутича по розвитку виробництва. Бізнес - справа перспективна. В Славутичі наполегливо вивчається досвід розвитку ринкових відносин, нагромаджений у світі.

Чималі надії покладаються на Міжнародний науково-технічний центр. Його вже створено, але треба все зробити для того, щоб він діяв, працював на атомну галузь, вивчав екологічні проблеми, узагальнював досвід, який буде набуто під час закриття АЕС і який набувається нині на об'єкті "Укриття". Користуючись нагромадженими даними й фахівцями, центр зможе виробляти моделі поведінки, моделі реабілітації територій тощо. Активну участь у роботі центру готові взяти не лише американські вчені й фахівці, а й представники Японії, Німеччини, інших країн. В діяльності МНТЦ є можливість використати весь трудовий потенціал Славутичського регіону.

Архіважливе питання. Комунальні послуги, згідно з усіма економічними заходами, не можуть виходити до собівартості продукції. Тобто, вся соціальна сфера просто повинна бути в найближчий час передана відомствами до комунальної власності.

Над вирішенням цих питань ми працюємо разом із Сполученими Штатами Америки, Європейським співтовариством, країнами "великої сімки". Це велика теоретична і практична робота, в якій, зокрема, відпрацюються всі механізми зайнятості населення.

Тільки відпрацювавши теорію створення моделі соціальної держави, створивши лабораторію - місто, село, селище, - можна буде в майбутньому розраховувати на реалізацію положень Конституції України.

Володимир УДОВИЧЕНКО,
голова Славутичського міськвиконкому.

Фотознімки Валерія ІНЮТИНА.

СВЯТКОВИЙ ДЗВІН

ПРОГРАМА

культурно-спортивних заходів до 10-річчя Славутича

7 червня 1997 р.

8.00 Оголошення святкового указу вершинами-гладшатаями по кварталах міста.

СТАДІОН

10.00 Урочисте відкриття свята. Дитячий карнавал. Концерт за участю творчих колективів міста.

19.00 "Пісня над Славутичем" - святковий концерт.

Учасники:
- Василь Зінкевич - лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка, Народний артист України;
- Анатолій Палараменко - лауреат Державної премії ім. Т. Шевченка, Народний артист України;
- Лілія Сандулеса - лауреат Міжнародних конкурсів, Народна артистка України;
- Віталій Білоножко - Народний артист України;
- Іво Бобул - лауреат міжнародних конкурсів, Заслужений артист України та інші відомі співаки і творчі колективи республіки та міста.

Ведучі програми:

- народні артисти України Анатолій Хостікоєв та Богдан Бенюк.

ЦЕНТРАЛЬНА ПЛОЩА

12.00 "Славутич - місто майбутнього" - виставка творчих робіт учнів відділення образотворчого мистецтва. (Майданчик ДШМ).

23.00 Танцювальний дискотечний марафон Ліна Скальчик з балетною групою.

БК "ЕНЕРГІЯ" (внутрішній двірник)

9.00 "Славутичський сувенір" - виставки народних ремесел та образотворчого мистецтва.

"Калейдоскоп розваг":
12.00 Музично-розважальна програма для дітей.

18.00 Концерт творчих колективів ДШМ.

ЕСТРАДА В МІСЬКОМУ ПАРКУ

14.00-18.00 Концертні програми творчих колективів міста та гостей: Духовий оркестр "Гелікон"; Народний хор м. Вольногорськ; Народний хор "Полісся"; Танцювальні колективи "Славутчаночка", "Дон Край" та ін.

АТРАКЦІОН "Веселі гірки" (Московський квартал)

12.00-21.00 Катання на атракціонах

13.00 "Дитячий святограй" - музично-розважальна програма за участю лялькового театру м. Чернігова та клоун-групи.
"Бука" вистава-гра;
"Вовченятко з казкової торби" - за мотивами українських казок.

КІНОКОНЦЕРТНИЙ КОМПЛЕКС

У фойє комплексу відкрито виставку "Роде наш красний" майстрів-професіоналів із Черкас, членів Спілки художників України, подружжя Олександри та Миколи Теліженко.

КУЛЬТУРНИЙ ЦЕНТР "СЛАВУТИЧ"

23.00 Мистецько-розважальна програма "Запрошує Містер Ікс". (Вхід за запрошеннями).

ЗІ СВЯТОМ МІСТА!